

ASSAIG DE DIALECTOLOGIA GESTUAL

Aproximació pragmàtica al repertori bàsic
d'emblemes del català de Barcelona

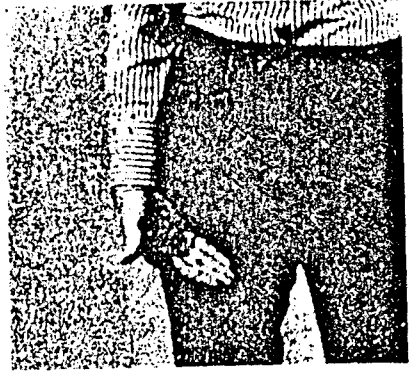
Lluís Payrató

Tesi doctoral dirigida pel
Dr. Jaume Mascaró i Pons

Universitat de Barcelona
Setembre de 1989

(130)

- 1) FART (PEBROTS, DESENTENDRE'S)
- 2) 56.1) FART 1 (FASTIGUEJAT, PEBROTS) // <102>
- 3) Codificació (2) Decodificació (8)
- 4) -
- 5) 56.1 (2).
- 6) 15.1 (1).
- 7) La mà plana o lleugerament flexionada amb el palmell amunt a l'alçada de l'engonal fa moviments amunt i avall com si sacsegés o espolsés els testicles.
- 8) Estar fart o fastiguejat, ser barrut, desentendre's.
- 9) "Quins collons!", "Quines penques!", "Quins dallonses!", "Els tens grossos!", "Tens patxorra!", "Amb uns ous!", "Me la porta fluixa!", "Me la bufes!".
- 10) Representatiu, expressiu / (B) / (IV).
- 11) 131, 198.
- 12) -
- 13)

(Meo Zilio/Mejía 1980-3)

(131)

- 1) FART (CONDEMNAT)
- 2) 56.3) FART 3 (FASTIGUEJAT, TIP) // <104>
- 3) Codificació (1) Decodificació (7)
- 4) -
- 5) 56.1 (1).
- 6) -
- 7) La mà estirada de costat es col.loca sota la barbeta i aixeca lleugerament el cap.
- 8) Estar fart, tip, o en una situació límit.
- 9) "Tenir/estar amb l'aigua al coll".
- 10) Representatiu / (B) / (IV).
- 11) 130, 198.
- 12) -
- 13)

(132)

- 1) FASTIC (DISGUST)
- 2) 57.1) FASTIC 1 (DISGUST) // <105>
- 3) Codificació (3) Decodificació (8)
- 4) -
- 5) 57.1 (3).
- 6) -
- 7) Aixecar fent una ganyota el llavi superior.
- 8) Fàstic, disgust.
- 9) "Fàstic", "Ecs! (Quin fàstic!)", "No m'agrada",
"Disgust".
- 10) Expressiu / (B) / (II).
- 11) 53, 133.
- 12) -
- 13)

(133)

- 1) FASTIC
- 2) 57.3) FASTIC 3 // <107>
- 3) Codificació (3) Decodificació (10)
- 4) -
- 5) 57.1 (10).
- 6) -
- 7) Treure la llengua produint un so de vòmit.
- 8) Fàstic.
- 9) "Fàstic", "Fastigós", "Ecs!".
- 10) Expressiu / (B) / (II).
- 11) 53, 132.
- 12) -
- 13)

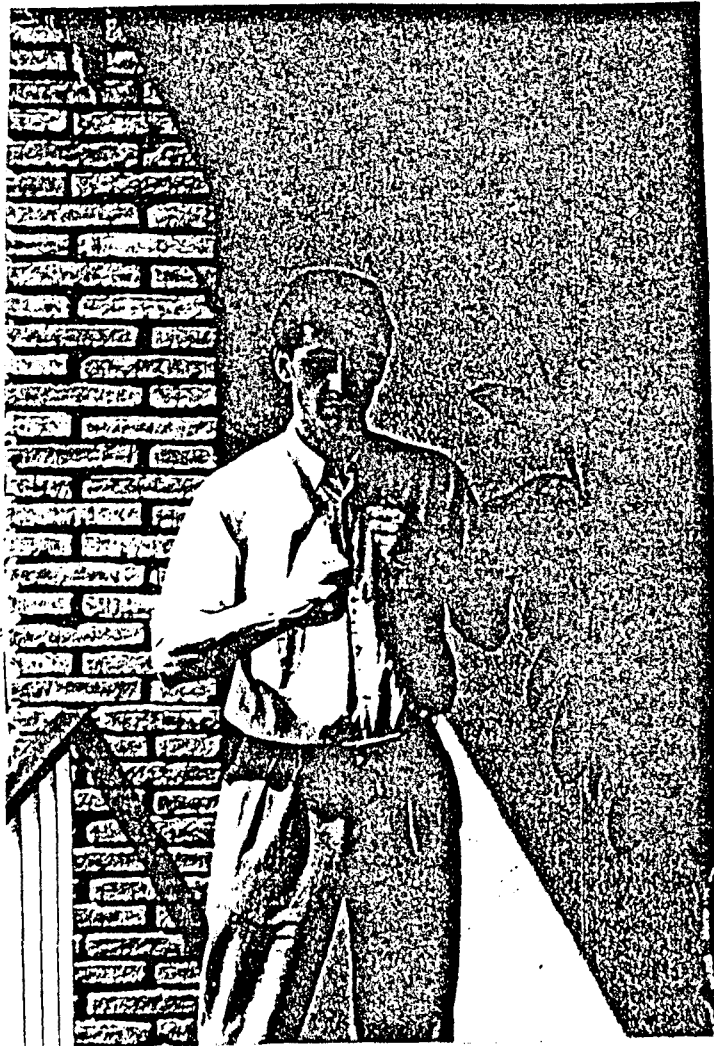
(134)

- 1) FORÇUT (MASCLE)
- 2) 58.2) FORÇUT 2 (MASCLE) // <109>
- 3) Codificació (4) Decodificació (9)
- 4) -
- 5) 58.1 (4).
- 6) -
- 7) Els braços s'arquegen als costats del cos amb els punys tancats.
- 8) Persona forçada.
- 9) "Força", "Forçut".
- 10) Representatiu / (B) / (I).
- 11) 54, 135.
- 12) -
- 13)

(135)

- 1) FORÇUT (MASCLE)
- 2) 58.3) FORÇUT 3 (MASCLE) // <110>
- 3) Codificació (2) Decodificació (10)
- 4) -
- 5) 58.1 (1), 116 (1).
- 6) -
- 7) Els punys tancats simulen l'acció de colpejar el pit.
- 8) Persona forçada.
- 9) "Força", "Forçut", "Muy macho!".
- 10) Representatiu / (B) / (IV).
- 11) 54, 134.
- 12) -
- 13)

(136)

- 1) FOTRE'S
- 2) 59.4) FOT-ET 4 // <113>
- 3) Codificació (1) Decodificació (10)
- 4) -
- 5) 59.1 (1).
- 6) -
- 7) Amb el colze separat a un costat del cos, el puny tancat amb els nusos cap avall es mou de costat.
- 8) Fotre (algú).
- 9) "Fot-et!", "T'he le fotut!", "Que et/es fotin!", "Apa, fot-et!", "Jódete!", "Té, entoma!", "Aguanta't!", "Per tu va el pollastre!", "Xúpate esa!", "Beu-te aquest ou!".
- 10) Representatiu, expressiu /(A) / (IV).
- 11) 55, 56.
- 12) També pot referir-se a un mateix, a diferència de 55 i 56.
- 13)

(137)

- 1) FUITA
- 2) 63.1) FUITA 1 // <118>
- 3) Codificació (3) Decodificació (4)
- 4) -
- 5) 63.1 (3).
- 6) -
- 7) Una mà estirada de costat amb les puntes dels dits endavant es fa sotragar.
- 8) Fugir, marxar.
- 9) "Au!", "Desfila!", "Vinga!", "Avia!", "Marxem!", "Anem tirant!", "Esfúmesse!".
- 10) Exhortatiu / (A) / (IV).
- 11) 59, 138.
- 12) Interpretat com a deíctic (4). Veg. Morris et al. (1979).
- 13)

(138)

- 1) FUITA
- 2) 63.4) FUITA 4 // <120>
- 3) Codificació (3) Decodificació (10)
- 4) -
- 5) 63.4 (3).
- 6) -
- 7) Un palmell es col.loca sobre el canell de l'altra mà, estirada de costat amb les puntes dels dits endavant, i aquesta es fa sotragar.
- 8) Fugir, marxar.
- 9) "Anar-se'n", "Que se'n vagi!", "Vés-te'n!", "Guillar", "Tocar el dos!", "Tocar el pirandó!", "Fotem el camp!", "Fes via!", "Fora!", "Aire!", "Lárguese!", "Ens obrim!".
- 10) Exhortatiu / (A) / (IV).
- 11) 59, 137.
- 12) Interpretat amb el sentit (ahora) de 'botifarra!' (2).
- 13)

(139)

- 1) INDIFERENCIA (DESCONEIXEMENT)
- 2) 70.1) INDIFERENCIA 1 // <129>
- 3) Codificació (1) Decodificació (9)
- 4) -
- 5) 69.1 (1).
- 6) -
- 7) Aixecar el llavi inferior tot tapant el superior.
- 8) Indiferència, ignorància, estranyesa.
- 9) "No ho sé!", "M'estranya!", "Indiferència", "No ho veig clar!".
- 10) Expressiu / (B) / (II).
- 11) 64, 65, 140.
- 12) -
- 13)

(Meo Zilio/Mejía 1980-3)

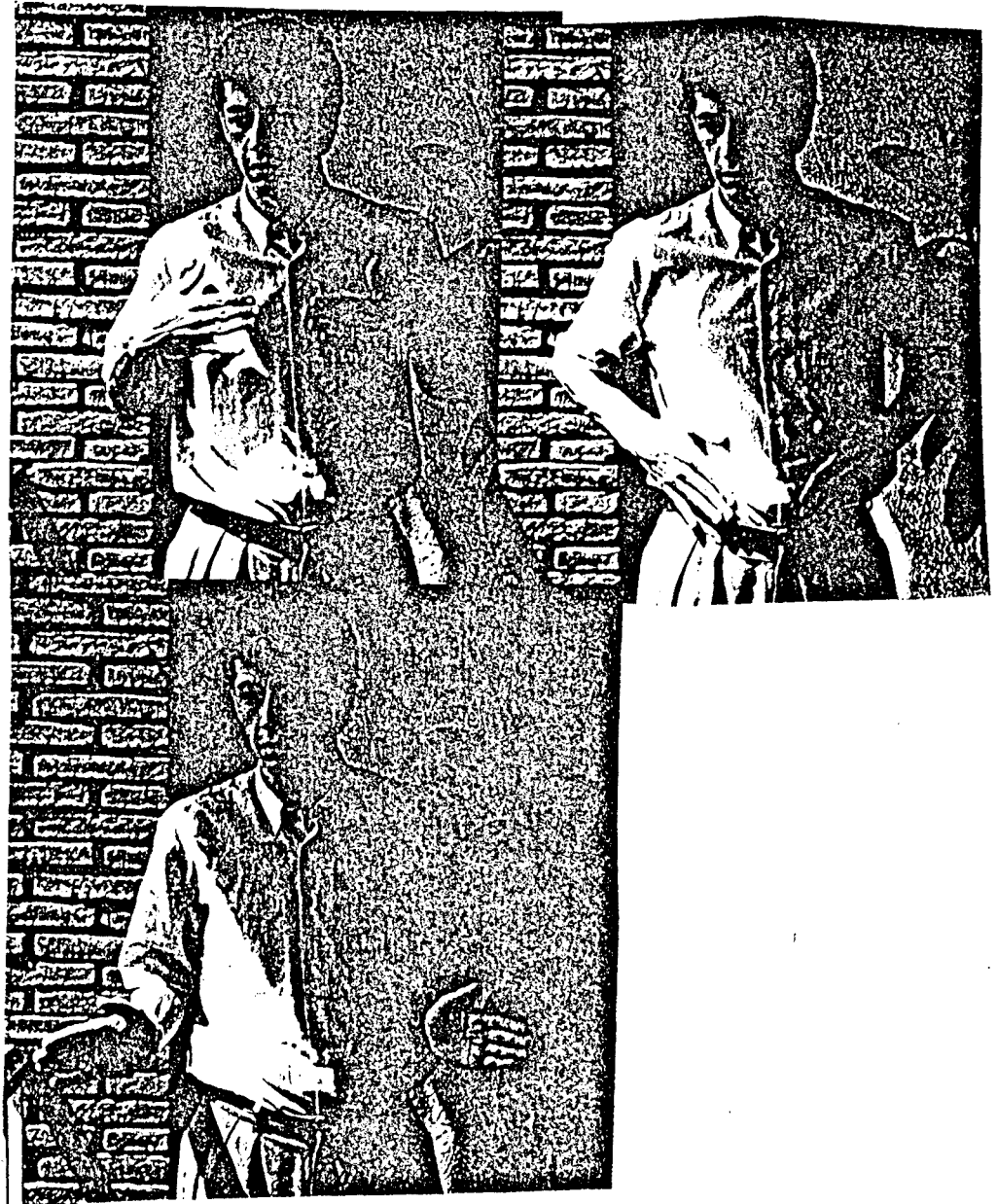
(140)

- 1) INDIFERENCIA (DESCONEIXEMENT, DUBTE)
- 2) 70.2) INDIFERENCIA 2 // <130>
- 3) Codificació (4) Decodificació (10)
- 4) -
- 5) 70.2 (4).
- 6) -
- 7) Arronsar les espatlles.
- 8) Indiferència, ignorància, dubte.
- 9) "(I) a mi què m'expliques!", "Tant se me'n dóna", "M'és igual", "Tant m'és", "No ho sé!", "Jo què sé!", "Ni idea, no ho sé!".
- 10) Expressiu / (B) / (I).
- 11) 64, 65, 139.
- 12) Veg. Givens (1977).
- 13)

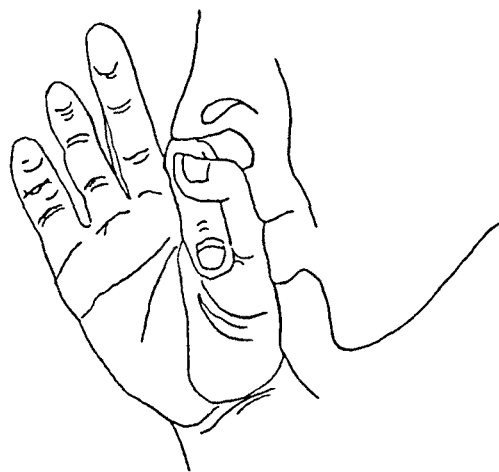
(141)

- 1) INNOCENCIA
- 2) 71.2) INNOCENCIA 2 // <134>
- 3) Codificació (1) Decodificació (6)
- 4) -
- 5) 71.1 (1).
- 6) -
- 7) Les mans amb els palmells endins baixen tocant el cos dos o tres cops del pit a la panxa i s'acaben obrint endavant quedant amb els palmells enfora.
- 8) Innocència, desimplicació.
- 9) "Jo no hi tinc re(s) a/que veure!", "A mi que em registrin!", "Això no va amb mi".
- 10) Representatiu / (B) / (I).
- 11) 66.
- 12) -
- 13)

(142)

- 1) JURAMENT
- 2) 74.3) JURAMENT 3 // <139>
- 3) Codificació (5) Decodificació (4)
- 4) -
- 5) 74.1 (5).
- 6) 107.2 (2).
- 7) Petó a la creu feta passant l'índex per sobre el polze.
- 8) Jurament.
- 9) "T'ho juro!", "Per Cristo!", "T'ho 'txuro'!".
- 10) Compromissiu / (E) / (V).
- 11) 97, 143, 144, 206.
- 12) Confós amb 71, en el sentit de 'molt bo' (6).
- 13)

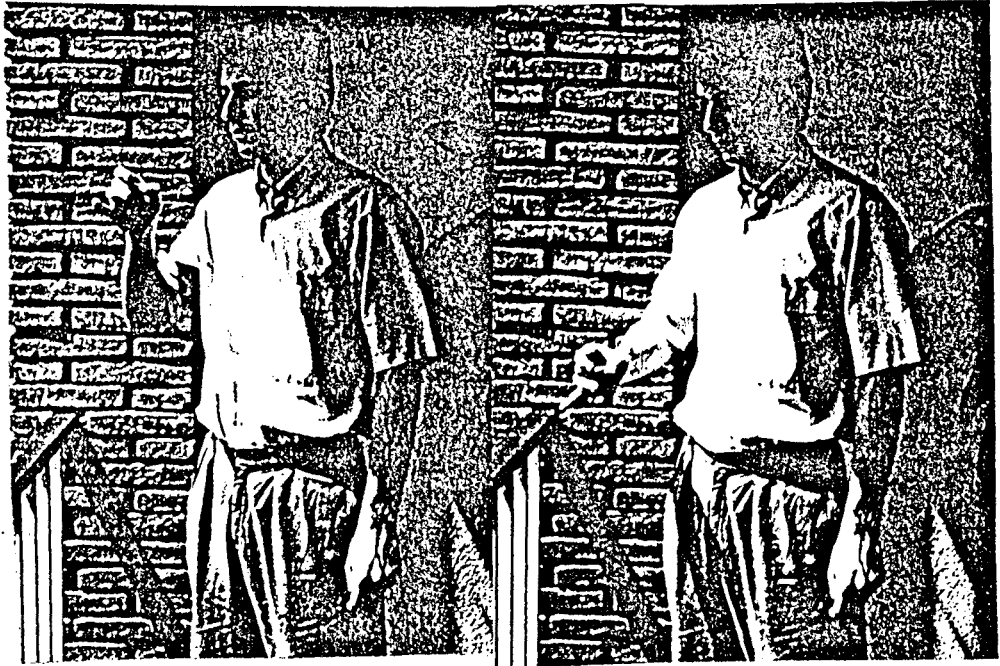
(143)

- 1) JURAMENT
- 2) 74.5) JURAMENT 5 // <141>
- 3) Codificació (1) Decodificació (9)
- 4) -
- 5) 74.1 (1).
- 6) -
- 7) Els índexs estirats i creuats en X davant la boca es besen.
- 8) Jurament.
- 9) "(T)´ho juro (per Déu)!", "Que va a missa!", "T´ho juro que em mori!".
- 10) Compromissiu / (E) / (V).
- 11) 97, 142, 144, 206.
- 12) -
- 13)

(144)

- 1) JURAMENT (ASSEGURAR, PUNTUALITZAR)
- 2) 74.6) JURAMENT 6 // <142>
- 3) Codificació (2) Decodificació (10)
- 4) -
- 5) 74.1 (2).
- 6) -
- 7) L'índex i el polze fan un cercle en horitzontal que es fa baixar en vertical amb un moviment ràpid.
- 8) Jurar, assegurar, puntualitzar.
- 9) "Això ha de ser així!", "Recte i correcte!", "Deixar una cosa clara", "Com Déu mana!".
- 10) Representatiu / (B) / (I).
- 11) 97, 142, 143, 206.
- 12) -
- 13)

(145)

- 1) LLOANÇA (APLAUDIR)
- 2) 77.1) LLOANÇA 1 (APLAUDIR) // <145>
- 3) Codificació (3) Decodificació (9)
- 4) -
- 5) 77.1 (3).
- 6) 16.1 (1), 37.1 (1), 77.2 (1).
- 7) Picar el palmell d'una mà contra el de l'altra.
- 8) Aplaudir, lloar, valorar positivament o amb admiració una acció.
- 9) "Aplaudir", "Bravo!".
- 10) Expressiu / (C) / (IV).
- 11) 20, 21, 71, 207.
- 12) -
- 13)

(146)

- 1) MATAR (DISPARAR)
- 2) 80.1) MATAR 1 (DISPARAR) // <150>
- 3) Codificació (4) Decodificació (10)
- 4) -
- 5) 36.2 (1), 80.1 (3).
- 6) -
- 7) La mà de costat davant del cos amb les puntes dels dits endavant fa l'acció d'apuntar i disparar com si fos una pistola.
- 8) Matar, disparar.
- 9) "Et mataré!", "Et mataria si pogués!", "Disparar".
- 10) Representatiu, exhortatiu, compromissiu / (A) / (IV).
- 11) 147.
- 12) -
- 13)

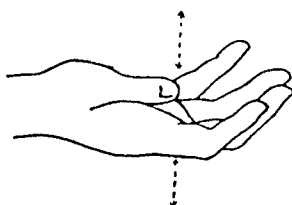
(147)

- 1) MATAR (ESCANYAR)
- 2) 80.2) MATAR 2 (ESCANYAR) // <151>
- 3) Codificació (2) Decodificació (4)
- 4) -
- 5) 80.1 (2).
- 6) -
- 7) Els punys, davant del cos i un al costat de l'altre amb els nusos avall, es cargolen en sentits contraris.
- 8) Matar, escanyar.
- 9) "Escanyar", "Retorçar".
- 10) Representatiu, exhortatiu, compromissiu / (A) / (IV).
- 11) 146.
- 12) Interpretat en el sentit literal de 'cargolar' o 'escórrer' (3).
- 13)

(148)

- 1) PEBROTS (PENQUES, TORRACOLLONS, VALENTIA)
- 2) 113) TORRACOLLONS // <210> i 116) VALENTIA // <213>
- 3) Codificació (3) Decodificació (6)
- 4) -
- 5) 116 (3).
- 6) -
- 7) La mà o les mans amb els palmells amunt i els dits entreoberts enlaire es fan vibrar en vertical.
- 8) 'Tenir pebrots', tenir penques, ser valent.
- 9) "Tenir pebrots", "Quins collons!", "Quins ous (que té)!", "Té uns ous...", "Déu n'hi do!".
- 10) Representatiu / (C) / (I).
- 11) 149.
- 12) Interpretat en el sentit de 'pes, cosa pesada' (6).
- 13)

(Kany 1960)

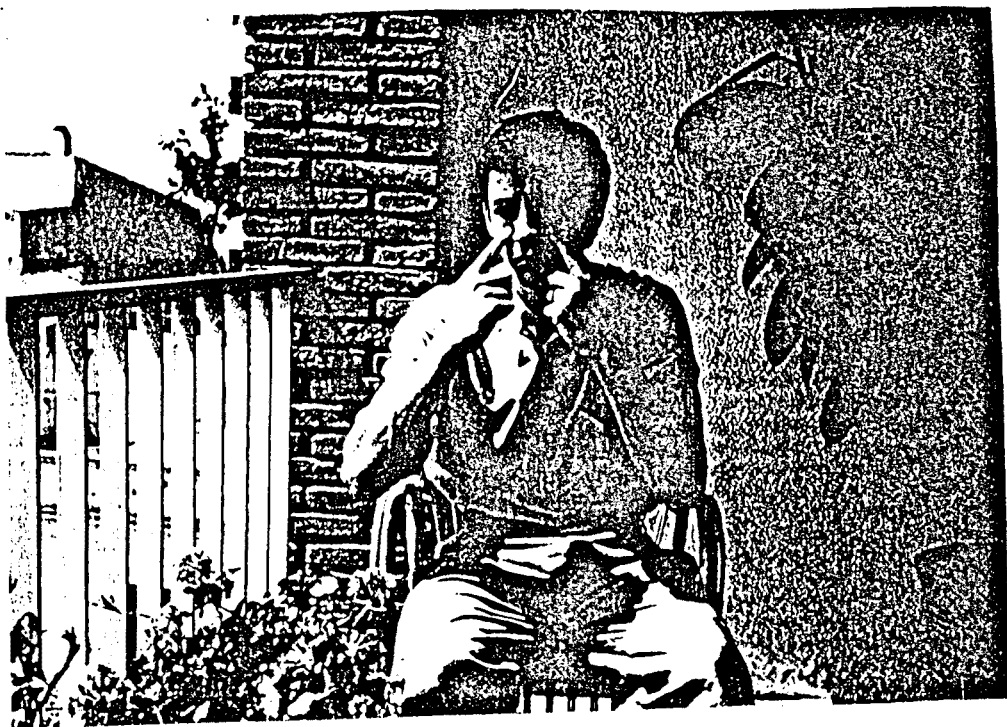
(149)

- 1) PEBROTS (PENQUES, TORRACOLLONS)
- 2) 116.2) VALENTIA 2 // <214>
- 3) Codificació (2) Decodificació (10)
- 4) -
- 5) 116 (2).
- 6) -
- 7) Les mans amb els palmells endins agafen els testicles i els sacsegen.
- 8) Tenir penques, ser un torracollons.
- 9) "Quins pebrots!", "Torracollons!", "N'estic fins als collons!", "Quins collons (que té)!", "Els té/tens grossos!", "Té unes penques!", "Quines penques!"
- 10) Representatiu / (C) / (IV).
- 11) 148.
- 12) -
- 13)

(150)

- 1) FLORAR
- 2) 87.1) FLORAR 1 // <163>
- 3) Codificació (2) Decodificació (9)
- 4) -
- 5) 87.1 (2).
- 6) -
- 7) Els índexs estirats assenyalen la caiguda de les llàgrimes pels pòmuls.
- 8) Florar, llàgrimes.
- 9) "Flor(ar)", "Llàgrimes".
- 10) Representatiu / (C) / (I).
- 11) 82.
- 12) -
- 13)

(151)

- 1) POR (TREMOLAR)
- 2) 90.4) POR 4 // <170>
- 3) Codificació (2) Decodificació (6)
- 4) -
- 5) 90.1 (2).
- 6) -
- 7) Les mans tremolen de costat i amb els palmells endins davant del pit.
- 8) Tenir por, tremolar.
- 9) "Em fas por", "Tremolar", "Cangueli", "Nervis".
- 10) Representatiu / (B) / (II).
- 11) 85, 211.
- 12) -
- 13)

(152)

- 1) PRESUMIR
- 2) 92.5) PRESUMIR 5 // <173>
- 3) Codificació (1) Decodificació (10)
- 4) -
- 5) 92.1 (1).
- 6) -
- 7) Agafar amb les mans les solapes de l'americana o la camisa i redreçar el cos.
- 8) Presumpció, ostentació.
- 9) "Presumir", "Ostentar", "Xuleria", "Altivesa", "Senyor Esteve", "Aquí estoy yo...".
- 10) Representatiu / (C) / (III).
- 11) 87, 153, 154.
- 12) -
- 13)

(Amades 1957)

(153)

- 1) PRESUMIR (ELEGANCIA)
- 2) 92.6) PRESUMIR 6 // <174>
- 3) Codificació (2) Decodificació (10)
- 4) -
- 5) 92.1 (2).
- 6) -
- 7) Les mans simulen el gest d'ajustar-se la corbata.
- 8) Presumpció. Elegància.
- 9) "Posar-se guapo", "(Molt) Mudat/ben vestit", "Elegant",
"De vint-i-un botó/botons", "Molt posat".
- 10) Representatiu / (C) / (III).
- 11) 87, 152, 154.
- 12) -
- 13)

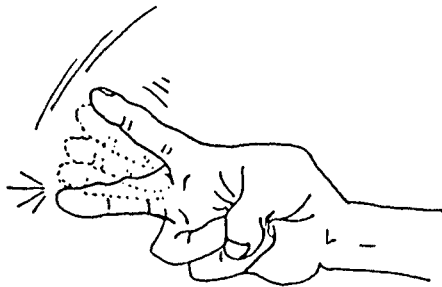
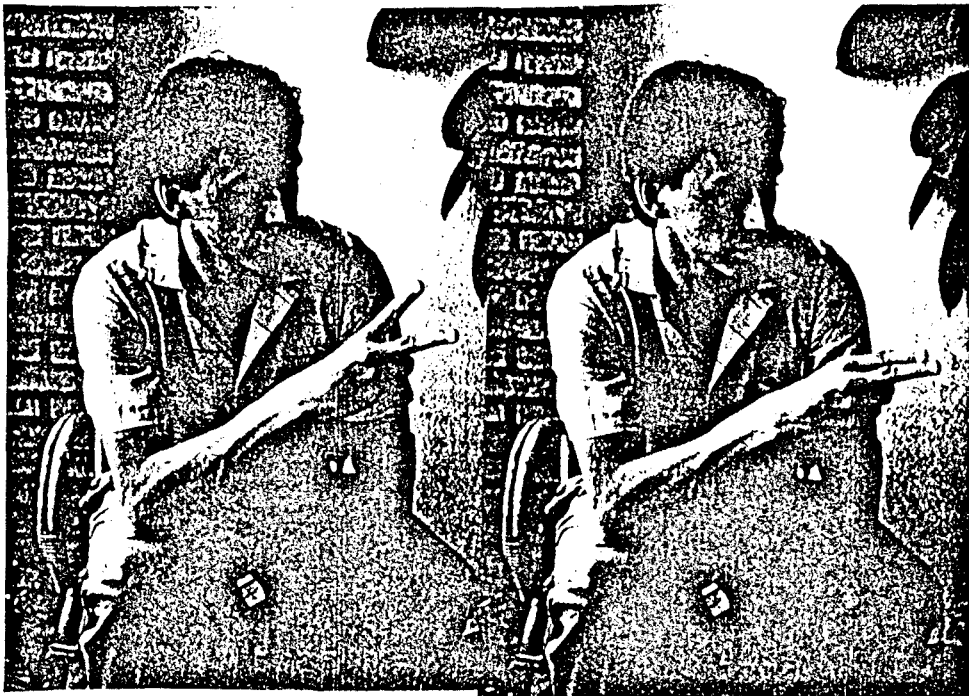
(154)

- 1) PRESUMIR
- 2) 92.7) PRESUMIR 7 // <175>
- 3) Codificació (2) Decodificació (10)
- 4) -
- 5) 92.1 (2).
- 6) -
- 7) Amb els polzes sota les aixelles, la resta dels dits es belluguen alternadament.
- 8) Presumir, ostentar.
- 9) "Presumit", "Xuleta", "Fanfarroneria", "Ostentació", "Sóc més guapo que ningú!".
- 10) Representatiu / (C) / (III).
- 11) 87, 152, 153.
- 12) -
- 13)

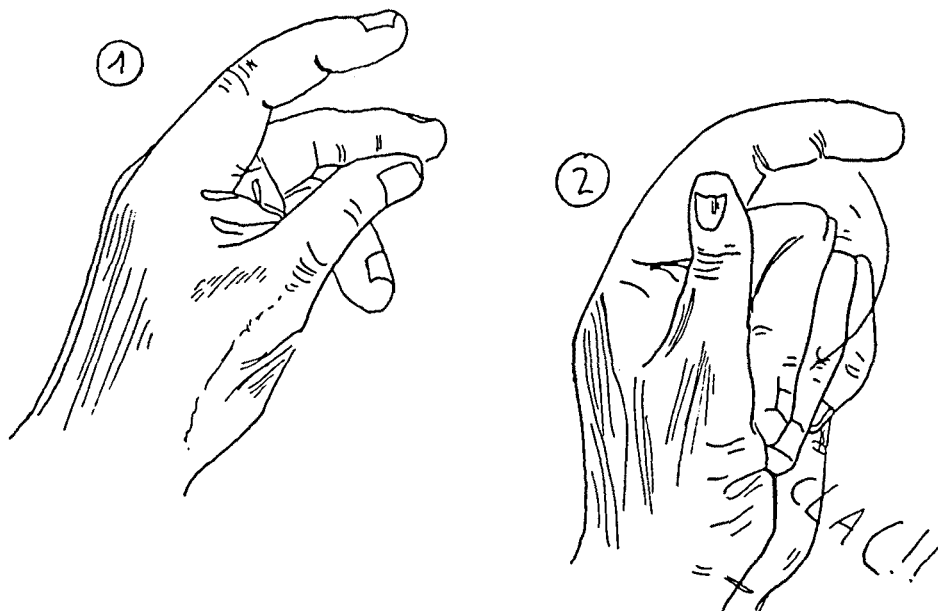
(155)

- 1) PROU ("TALLA!")
- 2) 93.4) PROU 4 ("TALLA!") // <178>
- 3) Codificació (1) Decodificació (10)
- 4) -
- 5) 93.4 (1).
- 6) -
- 7) L'índex i el dit mig separats de la resta del puny s'ajunten i se separen simulant el moviment d'unes tisores.
- 8) Tallar, parar.
- 9) "Talla!", "Corta/talla el rollo!", "Matem-ho!".
- 10) Exhortatiu / (A) / (IV).
- 11) 88, 89, 91.
- 12) -
- 13)

(156)

- 1) RECORDAR (IDEA)
- 2) 96.1) RECORDAR 1 // <183>
- 3) Codificació (3) Decodificació (8)
- 4) -
- 5) 1.3 (2), 96.1 (1).
- 6) -
- 7) Petament de dits produït pel lliscament de l'índex sobre el polze, al mateix temps que la mà baixa en vertical des de l'alçada del cap a la de la panxa.
- 8) Recordar, tenir una idea.
- 9) "Ja ho tinc!", "Acudir-se't una cosa", "Tenir una idea".
- 10) Representatiu / (B) / (I).
- 11) 92.
- 12) -
- 13)

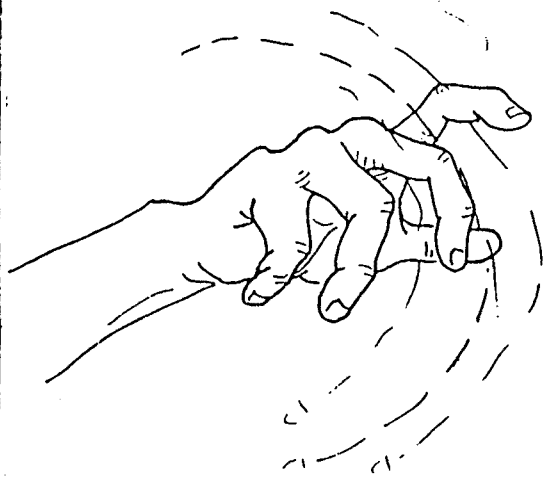
(157)

- 1) RIQUESA (DINERS)
- 2) 101) RIQUESA // <187>
- 3) Codificació (3) Decodificació (9)
- 4) -
- 5) 88.1 (1), 101 (2).
- 6) -
- 7) La mà de costat estirada colpeja la butxaca dels pantalons.
- 8) Dineros, tenir diners.
- 9) "(Tenir) Quartos/calés/pasta/duros/peles".
- 10) Representatiu / (D) / (I).
- 11) 47.
- 12) -
- 13)

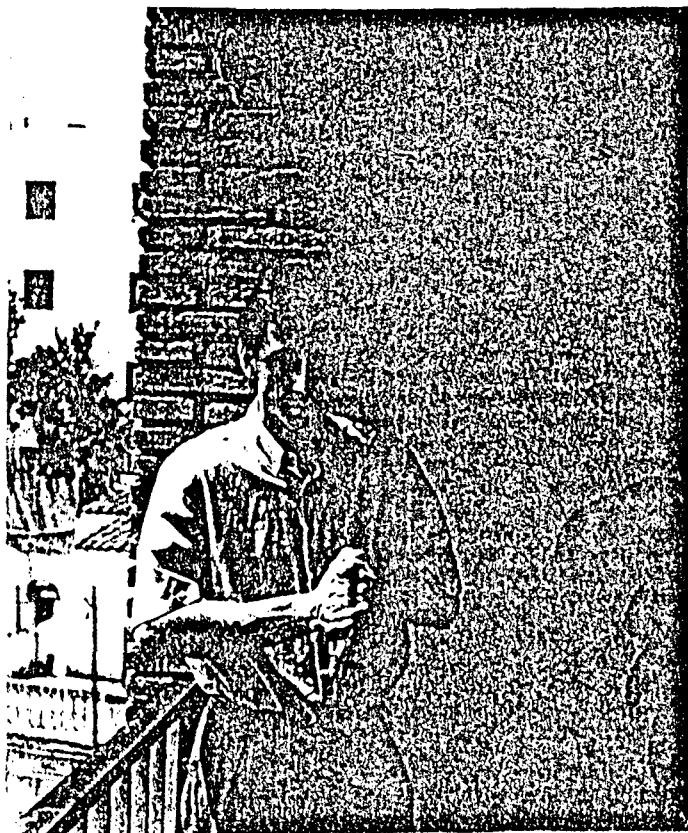
(158)

- 1) ROBAR
- 2) 102.2) ROBAR 2 // <189>
- 3) Codificació (3) Decodificació (9)
- 4) -
- 5) 102 (3).
- 6) -
- 7) La mà oberta separada del cos fa l'acció d'agafar una cosa tancant els dits, i es replega cap al cos amb un moviment ràpid.
- 8) Robar, agafar.
- 9) "Robar", "Agafar", "Pispar", "Estirar".
- 10) Representatiu / (D) / (IV).
- 11) 93.
- 12) -
- 13)

(159)

- 1) SATISFACCIO (ALEGRIA)
- 2) 103.1) SATISFACCIO 1 (ALEGRIA) // <190>
- 3) Codificació (1) Decodificació (8)
- 4) -
- 5) 103.2 (1).
- 6) -
- 7) Les mans estirades es freguen en vertical tocant-se els palmells.
- 8) Satisfacció, alegria.
- 9) "M'ha sortit molt rodó!", "Això sortirà bé!", "Satisfacció", "Bueno, bueno...".
- 10) Representatiu / (B) / (III).
- 11) 94, 127, 173.
- 12) -
- 13)

(160)

- 1) SECRET
- 2) 104) SECRET // <193>
- 3) Codificació (4) Decodificació (9)
- 4) Mà estesa a la boca amb el palmell endins (2) / Amb el dors endins (2).
- 5) 104 (4).
- 6) 20.1 (1), 32.1 (1), 41 (1).
- 7) La mà de costat s'estén damunt la boca, amb el palmell o el dors mirant enfora, i el cap es gira a un costat.
- 8) Secret, confidències.
- 9) "Secret(s)", "Confidència", "Por lo bajini", "Parlar sotto voce".
- 10) Representatiu / (C) / (III).
- 11) 215.
- 12) -
- 13)

(161)

- 1) SENTIR (ESCOLTAR)
- 2) 105.1) SENTIR 1 // <195>
- 3) Codificació (1) Decodificació (10)
- 4) -
- 5) 105.1 (1).
- 6) -
- 7) La mà o l'índex es col·loca tocant el pavelló de l'orella.
- 8) Sentir (malament), demanda d'escoltar o de pujar la veu.
- 9) "No hi sento bé", "Mande?", "Parla més fort!", "Escolta!", "Para l'orella!".
- 10) Exhortatiu / (A) / (I).
- 11) 95.
- 12) -
- 13)

(162)

- 1) SILENCI
- 2) 106.3) SILENCI 3 // <199>
- 3) Codificació (1) Decodificació (9)
- 4) -
- 5) 106.3 (1).
- 6) -
- 7) L'índex i el polze simulen l'acció de tancar una cremallera als llavis.
- 8) Silenci.
- 9) "Mutis i a la gàbia!", "Jo no dic res!", "No diré ni pio!", "Vaig callar la boca", "Silenci", "En boca cerrada no entran moscas", "Calla!", "Tanca la boca!", "A callar!".
- 10) Representatiu, exhortatiu / (A) / (IV).
- 11) 96, 163, 216.
- 12) -
- 13)

(163)

- 1) SILENCI
- 2) 106.4) SILENCI 4 // <200>
- 3) Codificació (2) Decodificació (10)
- 4) -
- 5) 93.3 (1), 106.4 (1).
- 6) -
- 7) El polze i l'índex agafen els llavis i els pressionen l'un contra l'altre.
- 8) Silenci.
- 9) "Calla!", "Calladets!", "Callat, eh!", "Muts i a la gàbia!", "No diré res. Mantindré el secret".
- 10) Representatiu, exhortatiu / (A) / (IV).
- 11) 96, 162, 216.
- 12) -
- 13)

(164)

- 1) SINUOS (ZIGA-ZAGA)
- 2) 108) SINUOS (ZIGA-ZAGA) // <202>
- 3) Codificació (4) Decodificació (9)
- 4) -
- 5) 108 (4).
- 6) -
- 7) La mà de costat, amb les puntes dels dits enfora, oscil.la de costat i avança endavant.
- 8) Sinuós, tortuós. Serpentejar,.
- 9) "Sinuós", "Tortuós", "Serpentejar", "Trempejar".
- 10) Representatiu / (D) / (I).
- 11) -
- 12) -
- 13)

(165)

- 1) SUICIDI (CONDEMNAT, ESCANYAT)
- 2) 111.2) SUICIDI 2 // <207>
- 3) Codificació (1) Decodificació (10)
- 4) -
- 5) 111.1 (1).
- 6) -
- 7) La mà amb el polze estirat a un costat empeny el coll enrere i amunt.
- 8) Estar ofegat, escanyat, penjat, atrapat.
- 9) "Anar/Estar ofegat", "Atrapat", "Escanyat", "Escanyar".
- 10) Representatiu / (B) / (IV).
- 11) 100.
- 12) -
- 13)

(Kany 1960)

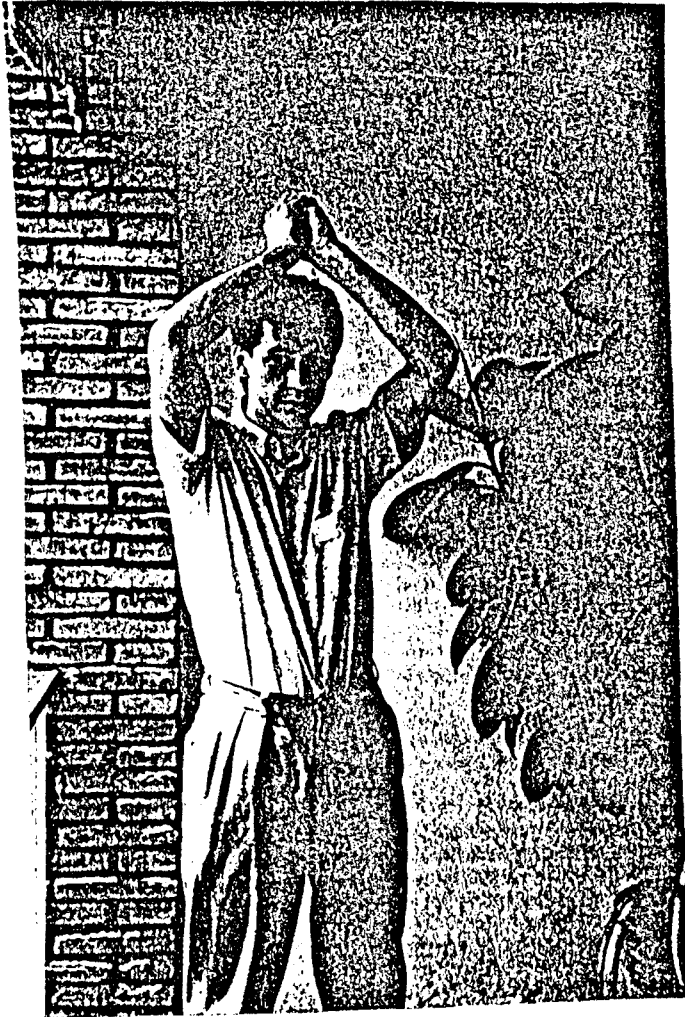
(166)

- 1) VERGONYA (CULPA)
- 2) 117.2) VERGONYA 2 (CULPA) // <215>
- 3) Codificació () Decodificació ()
- 4) Tapar-se la cara amb una mà (3) / Amb les dues (1).
- 5) 90.1 (1), 117.2 (3).
- 6) -
- 7) La mà de costat i amb el palmell endins tapa la cara.
- 8) Vergonya, equivocació, culpa.
- 9) "Vergonya", "Em cau la cara de vergonya!", "No vull ni veure-ho!", "Ficar la pota", "Ostres!", "Déu meu!", "Ostia, no fotis!".
- 10) Expressiu / (B) / (II).
- 11) -
- 12) -
- 13)

(167)

- 1) VICTORIA
- 2) 118.2) VICTORIA 2 // <217>
- 3) Codificació (1) Decodificació (10)
- 4) -
- 5) 118.1 (1).
- 6) -
- 7) Amb els braços arquejats, les mans s'agafen sobre el cap i es mouen d'un costat a l'altre.
- 8) Victòria, triomf.
- 9) "Victòria", "Triomf", "Guanyador", "He guanyat!".
- 10) Representatiu / (B) / (II).
- 11) 94, 103.
- 12) -
- 13)

(168)

- 1) VISTA (MIRAR)
- 2) 119.1) VISTA 1 (MIRAR) // <218>
- 3) Codificació (2) Decodificació (8)
- 4) -
- 5) 119.1 (2).
- 6) -
- 7) La mà estirada i de costat es col.loca tocant les celles amb les puntes dels dits a un costat.
- 8) Vista, mirar.
- 9) "Mirar (lluny)", "Albirar".
- 10) Representatiu / (D) / (III).
- 11) 104.
- 12) -
- 13)

7.1.2.2. Unitats no codificades i amb un nivell de decodificació no inferior al 40%

(169)

- 1) BARRUT (PENQUES, GALTES)
- 2) 15.3) BARRUT 3 (PENQUES, GALTES) // <32>
- 3) Codificació (-) Decodificació (6)
- 4) -
- 5) -
- 6) -
- 7) L'índex i el polze agafen una galta i l'estiren.
- 8) Barrut, penques, galtes.
- 9) "Caradura", "Tenir cara/galtes", "Jeta", "Quina jeta!".
- 10) Representatiu / (C) / (V).
- 11) 19, 180.
- 12) -
- 13)

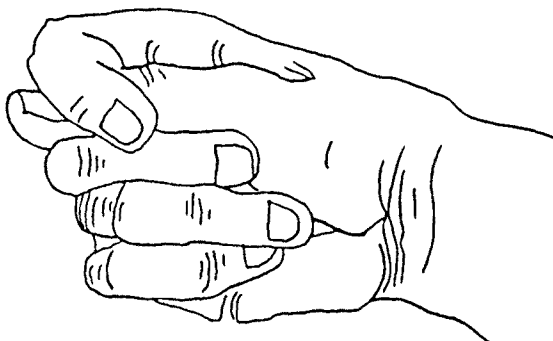
(170)

- 1) COMPLICITAT (SOSPITAR, OLORAR)
- 2) 32.2) COMPLICITAT 2 (OLORAR) // <62>
- 3) Codificació (-) Decodificació (10)
- 4) -
- 5) -
- 6) -
- 7) L'índex estirat dóna copets al costat del nas.
- 8) Complicitat. Sospitar.
- 9) "Fa mala olor/pudor!" (fig.), "Sospitós", "Complicitat", "Això mosqueja", "Hi ha algo...", "Estigues al tanto!", "Me huele mal".
- 10) Representatiu, exhortatiu / (A) / (I).
- 11) 36.
- 12) Veg. Morris et al. (1979).
- 13)

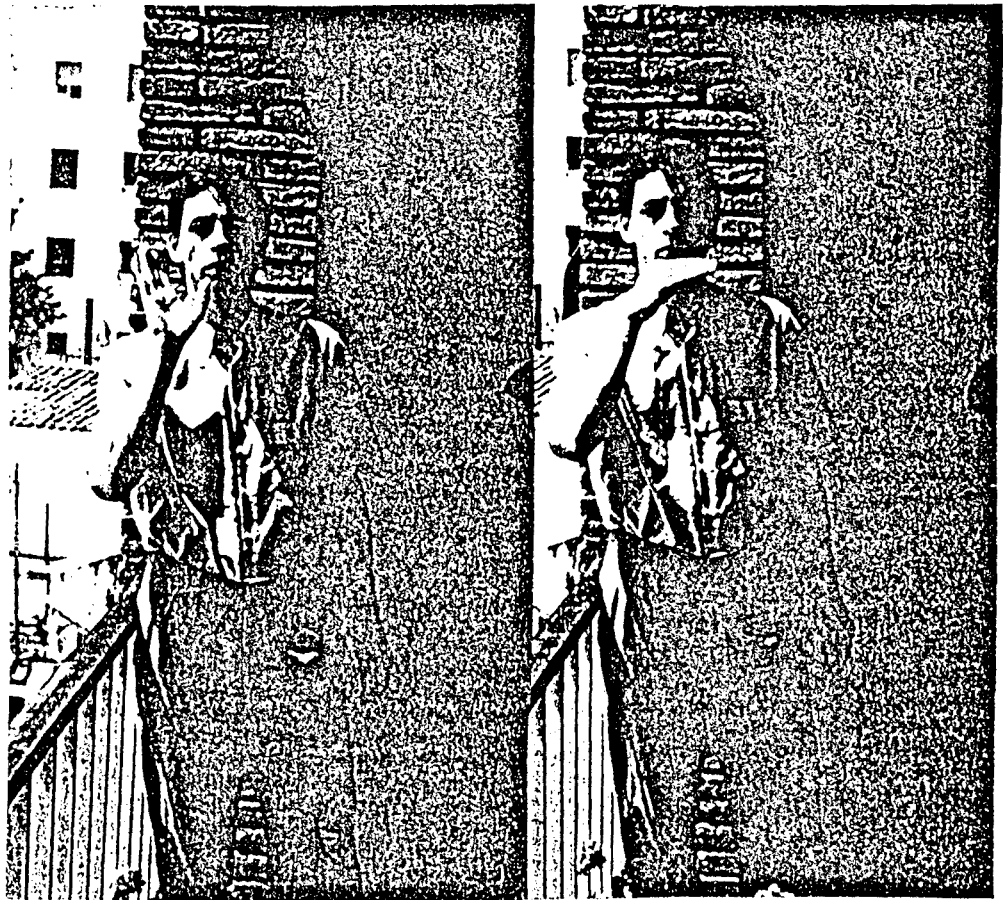
(171)

- 1) FIGA
- 2) 36.4) CONJUR 4 (FIGA) // <71>
- 3) Codificació (-) Decodificació (9)
- 4) -
- 5) -
- 6) -
- 7) Amb el puny tancat, el polze sobresurt entre l'índex i el dit del mig.
- 8) Insult sexual o gest obscè (6) / Gest de conjur (-).
- 9) -
- 10) Representatiu, declaratiu / (A) / (V).
- 11) -
- 12) Interpretat també com a joc infantil d'agafar el nas (3). Cap dels informants no ha passat de reconèixer vagament i amb vacil.lacions el significat del gest, i cap no n'ha donat tampoc el nom. Un dels informants de la primera fase el va codificar (també amb vacil.lacions) en el sentit de 'copular'. Les dades semblen indicar, en definitiva, que es tracta d'una unitat ja molt poc usual. Veg. Leite de Vasconcellos (1925), Morris et al. (1979), DCVB (figa, fer la figa), DECLC (figa).
- 13)

(172)

- 1) RES
- 2) 99) RES // <186>
- 3) Codificació (-) Decodificació (10)
- 4) -
- 5) -
- 6) -
- 7) La mà de costat i amb les puntes dels dits enlaire es plega ràpidament davant la boca.
- 8) Res, acabat.
- 9) "Res!", "S'ha acabat!", "Ni papa", "Quedar-se sense/in albis/sense un duro", "Desaparèixer".
- 10) Representatiu / (D) / (I).
- 11) -
- 12) -
- 13)

(173)

- 1) Satisfaccio (enllestir)
- 2) 103.2) Satisfaccio 2 ("enllestit!") // <191>
- 3) Codificació (-) Decodificació (6)
- 4) -
- 5) -
- 6) -
- 7) Les mans s'espolsen picant-les verticalment.
- 8) Satisfaccio per la feina acabada.
- 9) "S'ha acabat!", "Enllestit!", "Ja està!", "Llestos!",
"Feina feta no té destorb!".
- 10) Representatiu / (B) / (III).
- 11) 94, 127, 159.
- 12) -
- 13)

7.1.3. Altres unitats

7.1.3.1. Unitats molt ambigües i/o amb nivells de (de)codificació molt reduïts

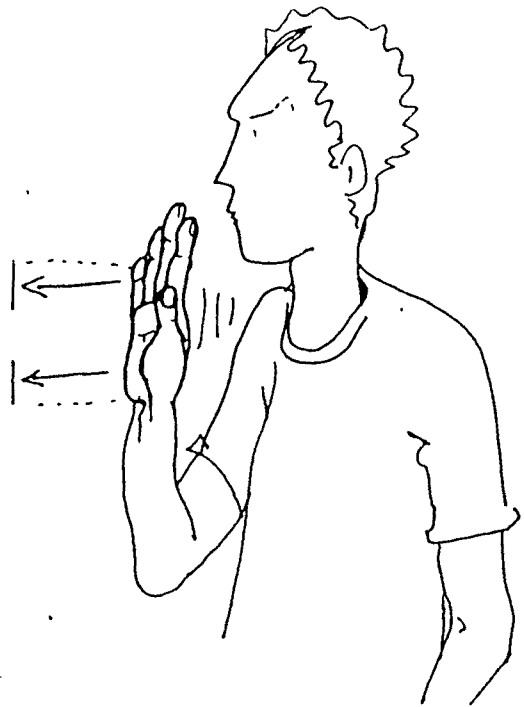
(174)

- 1) ADONAR-SE'N
- 2) 1.2) ADONAR-SE'N 2 // <1>
- 3) Codificació (1) Decodificació (-)
- 4) -
- 5) 1.1. (1).
- 6) -
- 7) La mà al costat del cos fa l'acció de disparar un tret a l'aire.
- 8) Adonar-se d'un fet.
- 9) -
- 10) Representatiu / (B) / (IV).
- 11) 1.
- 12) Interpretat en sentits diversos.
- 13)

(175)

- 1) AMENÇA ("ESPERA'T!")
- 2) 8.3) AMENÇA 3 ("ESPERA'T!") // <12>
- 3) Codificació (5) Decodificació (-)
- 4) -
- 5) 8.3 (4).
- 6) -
- 7) La mà oberta, palmell enfora i puntes dels dits amunt, a l'alçada de la panxa, es fa sotragar.
- 8) Amenaça, demanda d'esperar esdeveniments futurs.
- 9) -
- 10) Exhortatiu, compromissiu / (A) / (I).
- 11) 9, 10, 11.
- 12) Interpretat com 8, en el sentit de 'alto!' (10).
- 13)

(176)

- 1) APRECIACIO (CUL, MALUCS)
- 2) 9.3) APRECIACIO 3 (DONA, MALUCS, CUL) // <16>
- 3) Codificació (6) Decodificació (1)
- 4) -
- 5) 9.3 (6).
- 6) -
- 7) Les mans fan un semicercle cap avall davant del cos, a l'alçada del pit.
- 8) Apreciació dels malucs o del cul (d'una dona).
- 9) "Culet!".
- 10) Expressiu / (C) / (V).
- 11) 12, 13.
- 12) Interpretat en el sentit de 'rodó' (7).
- 13)

(177)

- 1) AVARICIA
- 2) 13.1) AVARICIA 1 // <25>
- 3) Codificació (3) Decodificació (3)
- 4) Puny tancat amb els nusos dels dits amunt (2) / Amb els dos punys als costats del cos (1).
- 5) 13.1 (3).
- 6) -
- 7) Mostrar el puny tancat davant del cos, amb els nusos dels dits enlaire.
- 8) Avarícia, avariciós.
- 9) "Tacanyo", "Garrapo", "De la Virgen del Puño!".
- 10) Representatiu / (C) / (I).
- 11) 112, 178.
- 12) Interpretat en sentits diversos.
- 13)

(178)

- 1) AVARICIA
- 2) 13.2) AVARICIA 2 // <26>
- 3) Codificació (1) Decodificació (1)
- 4) -
- 5) 13.1 (1).
- 6) -
- 7) El palmell d'una mà colpeja el colze de l'altre braç que es manté en angle recte.
- 8) Avarícia, avariciós.
- 9) "Tacanyo", "Per molt que li piquis el colze no obre el puny!".
- 10) Representatiu / (C) / (I).
- 11) 112, 177.
- 12) -
- 13)

(179)

- 1) BALLAR (INVITACIO A...)
- 2) 14.2) BALLAR 2 (INVITACIO A...) // <29>
- 3) Codificació (6) Decodificació (2)
- 4) -
- 5) 14.1 (1), 14.2 (5).
- 6) 14.1 (5).
- 7) La mà dreta al pit amb el palmell endins i l'esquerre separada del cos, de costat i amb les puntes dels dits endavant.
- 8) Ballar, invitació a ballar.
- 9) "Demandar per ballar".
- 10) Exhortatiu / (A) / (IV).
- 11) 113.
- 12) Interpretat com a simple gest de cortesia (7).
- 13) -

(180)

- 1) BARRUT (PENQUES)
- 2) 15.1) BARRUT 1 (PENQUES) // <30>
- 3) Codificació (-) Decodificació (1)
- 4) -
- 5) -
- 6) -
- 7) La mà, amb el polze separat a un costat i la resta dels dits a l'altre, ressegueix suaument les barres i baixa en vertical.
- 8) Barrut.
- 9) "Morro, jeta".
- 10) Representatiu / (C) / (I).
- 11) 19, 169.
- 12) Interpretat en sentits diversos.
- 13)

(181)

- 1) BEGUDA (SET)
- 2) 17.2) BEGUDA 2 (SET) // <36>
- 3) Codificació (4) Decodificació (2)
- 4) -
- 5) 17.2 (4).
- 6) -
- 7) Obrir la boca i treure la llengua, inclinant el cap enrere.
- 8) Set.
- 9) "Tenir set".
- 10) Representatiu / (B) / (I).
- 11) 22, 182.
- 12) Interpretat en el sentit de 'cansament' (6).
- 13)

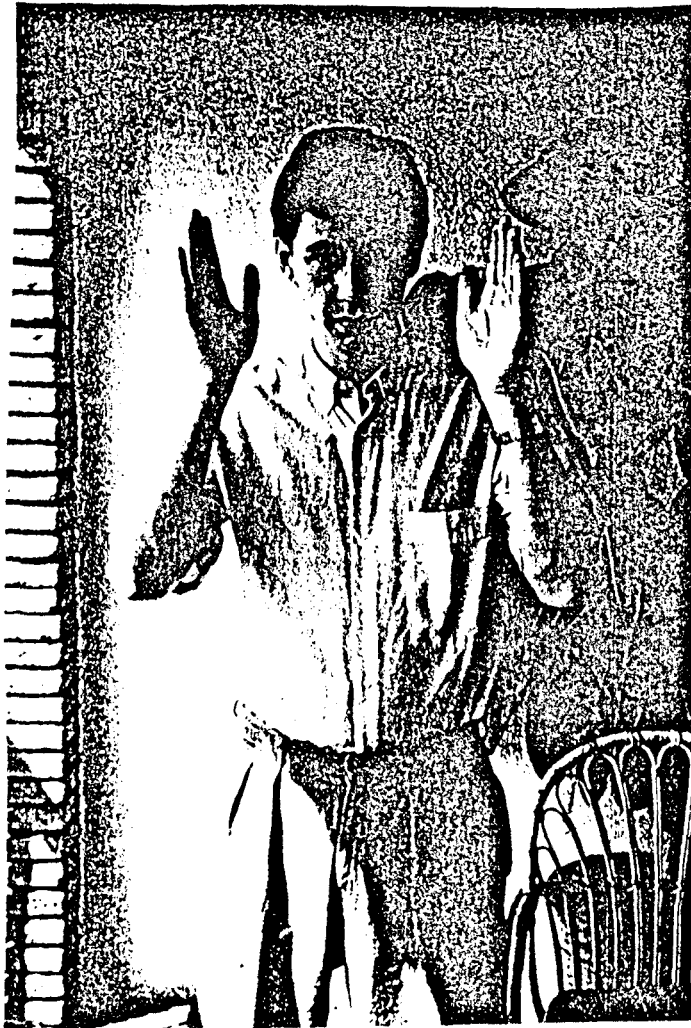
(182)

- 1) BEGUDA (SET)
- 2) 17.3) BEGUDA 3 (SET) // <37>
- 3) Codificació (2) Decodificació (-)
- 4) -
- 5) 17.2 (2).
- 6) -
- 7) La mà agafa la base del coll mentre s'inclina el cap enrere.
- 8) Set.
- 9) -
- 10) Representatiu / (B) / (I).
- 11) 22, 181.
- 12) Interpretat en el sentit de 'ofec' (8).
- 13)

(183)

- 1) CAP (ENTENIMENT)
- 2) 27.2) CAP 2 (ENTENIMENT) // <52>
- 3) Codificació (2) Decodificació (1)
- 4) -
- 5) 27.2 (2).
- 6) -
- 7) Les mans es col.loquen de costat i en paral.lel, mirant-se els palmells, davant i als costats del cap, i es mouen endavant i enrere.
- 8) Centrar-se, tenir enteniment.
- 9) "Centrem-nos!".
- 10) Exhortatiu / (A) / (I).
- 11) 32.
- 12) Interpretat en el sentit de 'idees fixes' (per bé que formalment el gest és diferent, i es fa col.locant els palmells de costat a les temples).
- 13)

(184)

- 1) CARGOLAR
- 2) 29) CARGOLAR // <56>
- 3) Codificació (5) Decodificació (-)
- 4) -
- 5) 29.1 (2), 113 (2), 36.2/113 (1).
- 6) 113 (2).
- 7) Un puny es cargola en l'aire o sobre el palmell de l'altra mà.
- 8) "Cargolar", forçar una persona.
- 9) -
- 10) Representatiu / (C) / (I).
- 11) 185.
- 12) -
- 13)

(185)

- 1) CARGOLAR
- 2) 29.2) CARGOLAR 2 // <57>
- 3) Codificació (2) Decodificació (2)
- 4) -
- 5) 113 (2).
- 6) -
- 7) L'índex vertical pressiona girant sobre el seu eix el centre del palmell amunt de l'altra mà.
- 8) "Cargolar", forçar una persona.
- 9) "Atornillar (algú)", "Corcó", "Dali dali".
- 10) Representatiu / (C) / (I).
- 11) 184.
- 12) -
- 13)

(186)

- 1) CARREGA
- 2) 30) CARREGA // <58>
- 3) Codificació (1) Decodificació (1)
- 4) -
- 5) 30 (1).
- 6) -
- 7) Amb els dos punys tancats a l'espatlla es simula l'acció de carregar un sac.
- 8) Tasca carregosa, pesada.
- 9) "Càrrega" (metaf.).
- 10) Representatiu / (D) / (I).
- 11) -
- 12) Interpretat en el sentit estrictament literal (8).
- 13)

(187)

- 1) CLAUS
- 2) 31.2) CLAUS 2 // <60>
- 3) Codificació (2) Decodificació (1)
- 4) -
- 5) 31.1 (2).
- 6) -
- 7) L'índex i el polze fan un cercle i vibren, simulant l'acció d'aguantar i sacsejar unes claus.
- 8) Claus.
- 9) "Claus".
- 10) Representatiu, exhortatiu / (A) / (V).
- 11) 35.
- 12) Interpretat en sentits diversos.
- 13)

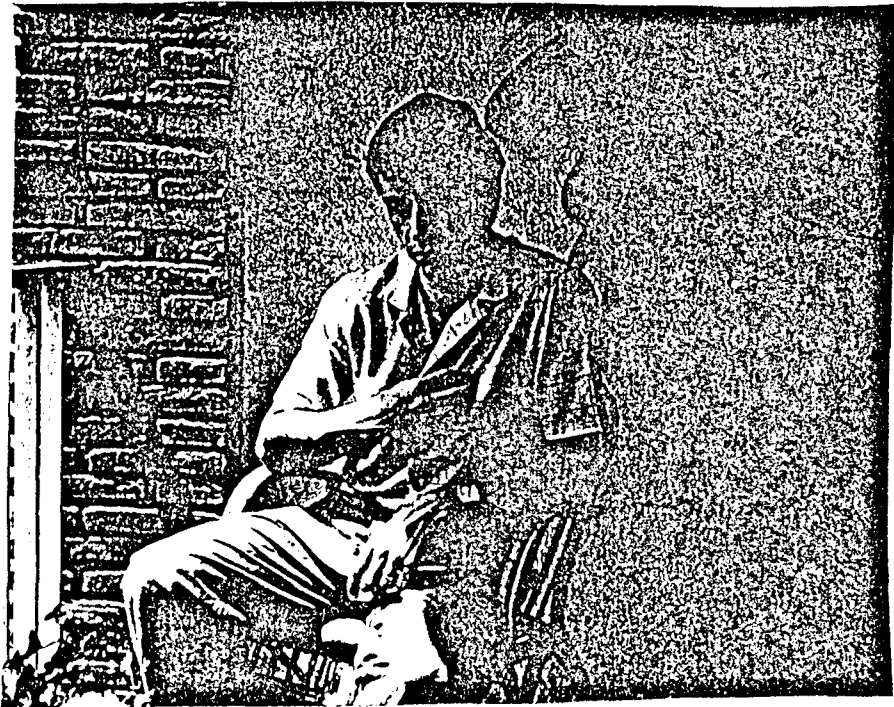
(188)

- 1) CONJUR
- 2) 36.3) CONJUR 3 (REPULSIO MALA SORT) // <70>
- 3) Codificació (3) Decodificació (-)
- 4) -
- 5) 36.2 (3).
- 6) -
- 7) El puny tancat amb l'índex i el dit petit estirats vi-
bra al costat del cos, en horitzontal o cap avall, a
l'alçada del maluc.
- 8) Conjur de repulsa de la mala sort.
- 9) -
- 10) Declaratiu / (E) / (V).
- 11) 27 / 39, 123.
- 12) Interpretat com 27, en el sentit d'insult (6). Veg.
Morris et al. (1979).
- 13)

(189)

- 1) CONTRICCIO
- 2) 39) CONTRICCIO // <74>
- 3) Codificació (3) Decodificació (3)
- 4) Amb les puntes dels dits (2) / Amb el puny tancat (1).
- 5) 39 (3).
- 6) -
- 7) Els dits en pera d'una mà donen copets al pit.
- 8) Contricció, reconeixement de la culpa pròpia.
- 9) "Culpa", "Mea culpa", "Ho sento, és culpa meva".
- 10) Expressiu / (B) / (I).
- 11) -
- 12) Interpretat com a deíctic ('jo') (3).
- 13)

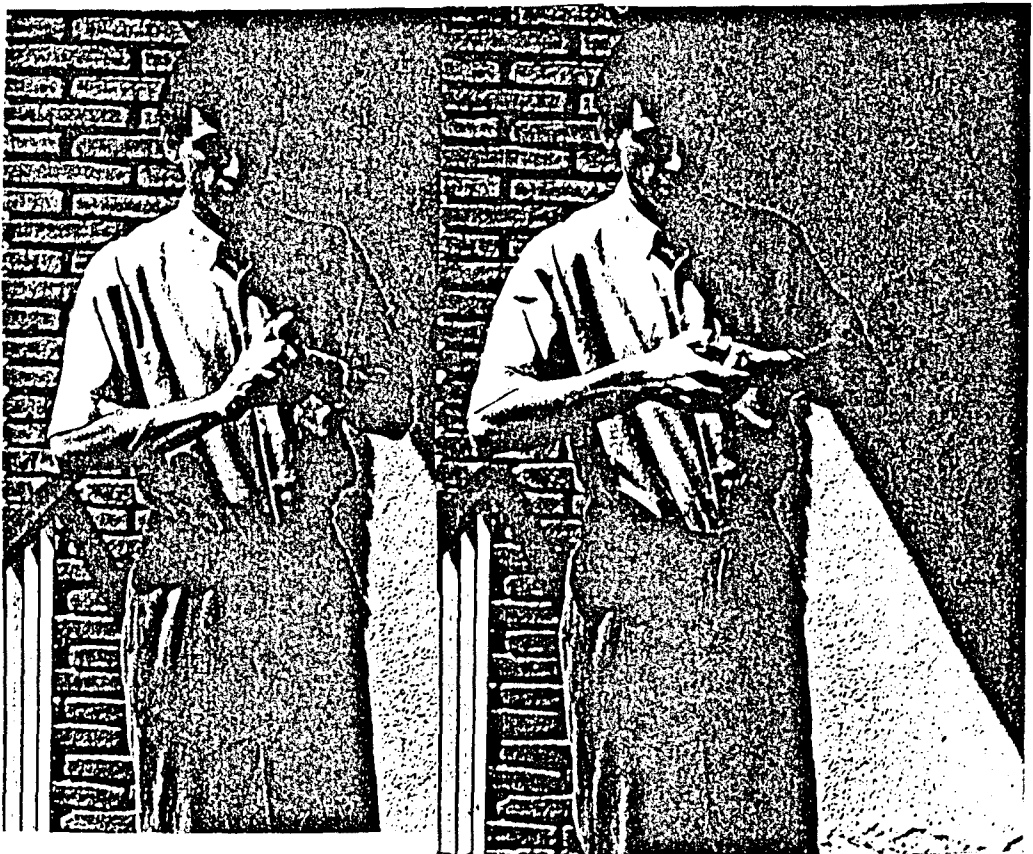
(190)

- 1) DESCUIT (PARLA)
- 2) 45.1) DESCUIT 1 (PARLA) // <79>
- 3) Codificació (1) Decodificació (1)
- 4) -
- 5) 45.1 (1).
- 6) -
- 7) Mossegar-se el llavi inferior.
- 8) Adonar-se d'un descuit (normalment de parla).
- 9) "Ostres!, "Se m'ha escapat!".
- 10) Representatiu / (B) / (III).
- 11) 44.
- 12) Interpretat en sentits diversos.
- 13)

(191)

- 1) DESENTENDRE'S
- 2) 46.1) DESENTENDRE'S 1 // <81>
- 3) Codificació (1) Decodificació (-)
- 4) -
- 5) 46.1 (1).
- 6) -
- 7) Reproducció de l'acció de fregar-se les mans.
- 8) Desentendre's d'un afer.
- 9) -
- 10) Expressiu / (B) / (IV).
- 11) 45, 124.
- 12) Interpretat en el sentit de 'satisfacció' (6) i de 'disposició a l'activitat' (3).
- 13)

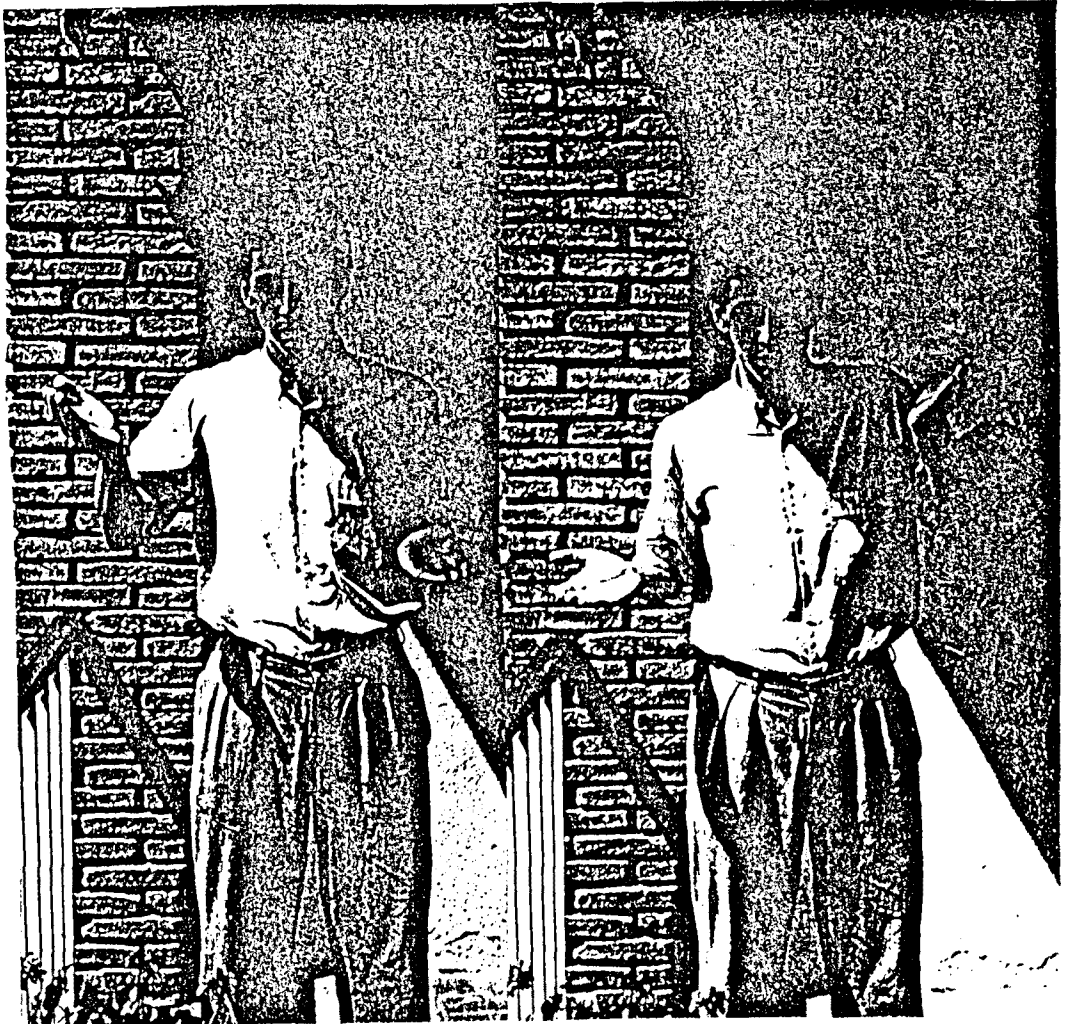
(192)

- 1) DETINGUT
- 2) 47.3) DETINGUT 3 // <86>
- 3) Codificació (2) Decodificació (-)
- 4) -
- 5) 47.1 (2).
- 6) -
- 7) Una mà agafa, amb el polze i l'índex, el canell de l'altra i el sosté en l'aire.
- 8) Detenir, agafar.
- 9) -
- 10) Representatiu / (D) / (I).
- 11) 45, 125, 126.
- 12) Interpretat en sentits diversos.
- 13)

(193)

- 1) DUBTE (DESCONEIXEMENT, SOSPESAR)
- 2) 51.2) DUBTE 2 (DESCONEIXEMENT, APROXIMADAMENT // <92>
- 3) Codificació (1) Decodificació (3)
- 4) -
- 5) 38 (1).
- 6) -
- 7) Amb els braços en angle recte als costats del cos, les mans estirades, amb els palmells amunt, pugen i baixen simulant els plats d'una balança.
- 8) Dubte, indecisió, desconeixement, sospesar una decisió.
- 9) "Sospesar", "Mesurar", "Contrapesar".
- 10) Expressiu / (B) / (IV).
- 11) 48, 129.
- 12) Interpretat en el sentit de '(des)equilibri' (5).
- 13)

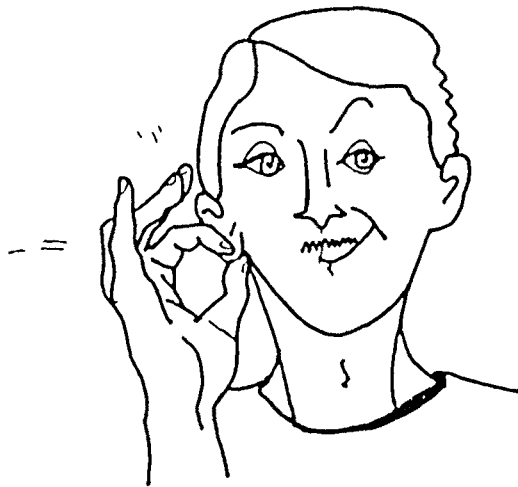
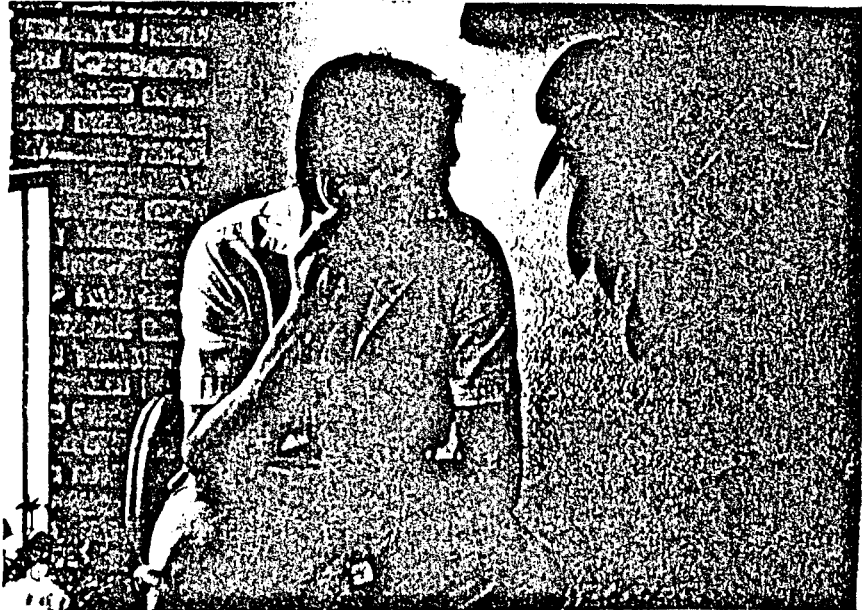
(194)

- 1) EFEMINAT (MARICA)
- 2) 52.2) EFEMINAT 2 (MARICA) // <194>
- 3) Codificació (1) Decodificació (1)
- 4) -
- 5) 52.1 (1).
- 6) -
- 7) La mà passa fregant els cabells del davant al darrere del cap.
- 8) Efeminat.
- 9) "Marica".
- 10) Representatiu / (C) / (III).
- 11) 49, 195.
- 12) Interpretat en el sentit de 'presumit' (3).
- 13)

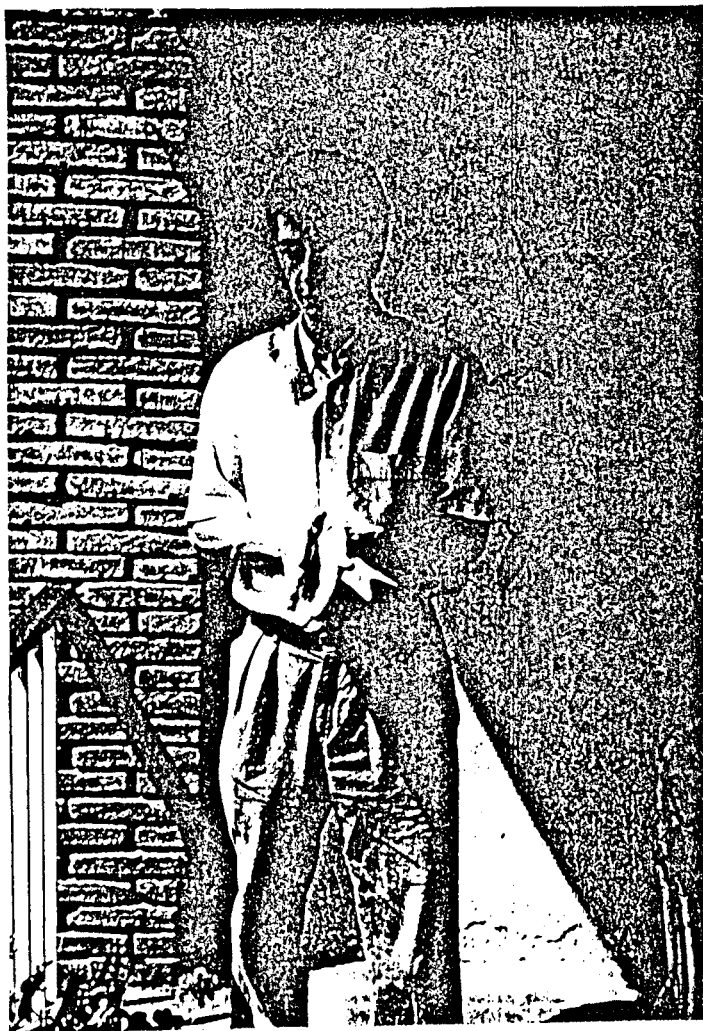
(195)

- 1) EFEMINAT (MARICA)
- 2) 52.7) EFEMINAT 7 (MARICA) // <96>
- 3) Codificació (-) Decodificació (1)
- 4) -
- 5) -
- 6) -
- 7) Fregar-se amb l'índex i el polze el lòbul d'una orella.
- 8) Efeminat.
- 9) "Marieta".
- 10) Representatiu / (C) / (V).
- 11) 49, 194.
- 12) Reconegut només per un parlant (i com a gest italià). Interpretat en el sentit de 'pensar' (5) o de 'arracada' (2). Veg. Morris et al. (1979).
- 13)

(196)

- 1) ESPAVILAR
- 2) 55.3) EXCLAMACIO 3 (EMFASI, RAPID) // <101>
- 3) Codificació (4) Decodificació (2)
- 4) -
- 5) 3 (2), 8.2 (1), 3/72.1/72.2 (1).
- 6) -
- 7) Picar de mans repetidament, amb tempo ràpid.
- 8) Demanda d'espavilar-se, d'afanyar-se, d'iniciar una acció.
- 9) "Espavileu-vos!", "Vinga, espavila!".
- 10) Exhortatiu / (A) / (I).
- 11) 3.
- 12) Confós amb 145 i interpretat com a lloança (6), per bé que amb matisos d'ironia, burla o condescendència.
- 13)

(197)

- 1) EXCLAMACIO (EMFASI)
- 2) 55.2) EXCLAMACIO 2 (EMFASI) // <100>
- 3) Codificació (6) Decodificació (-)
- 4) -
- 5) 3 (2), 1.3 (2), 62 (1), 62/102 (1).
- 6) -
- 7) L'índex rellisca per sobre el polze produint un petament al mateix temps que la mà fa un moviment bruscat cap avall.
- 8) Exclamació, èmfasi.
- 9) -
- 10) Representatiu, expressiu / (B) / (I).
- 11) 52.
- 12) Interpretat en el sentit de 'recordar' (4).
- 13)

(198)

- 1) FART (FASTIGUEJAT)
- 2) 56.2) FART 2 (FASTIGUEJAT) // <103>
- 3) Codificació (3) Decodificació (3)
- 4) -
- 5) 56.1 (3).
- 6) -
- 7) La mà plana de costat es col.loca al front i/o hi dóna copets, amb els dits cap a un costat.
- 8) Fart, fastiguejat.
- 9) "Estic fins aquí!", "N'estic fins al capdamunt!", "N'estic fins al gorro!".
- 10) Representatiu / (B) / (I).
- 11) 130, 131.
- 12) -
- 13)

(199)

- 1) FRED
- 2) 61.1) FRED 1 // <115>
- 3) Codificació (2) Decodificació (3)
- 4) -
- 5) 61.1 (3).
- 6) -
- 7) Fregar-se les mans amb les espatlles arronsades.
- 8) Fred.
- 9) "Fred".
- 10) Representatiu / (B) / (III).
- 11) 58.
- 12) Interpretat en el sentit de 'avar' (4).
- 13)

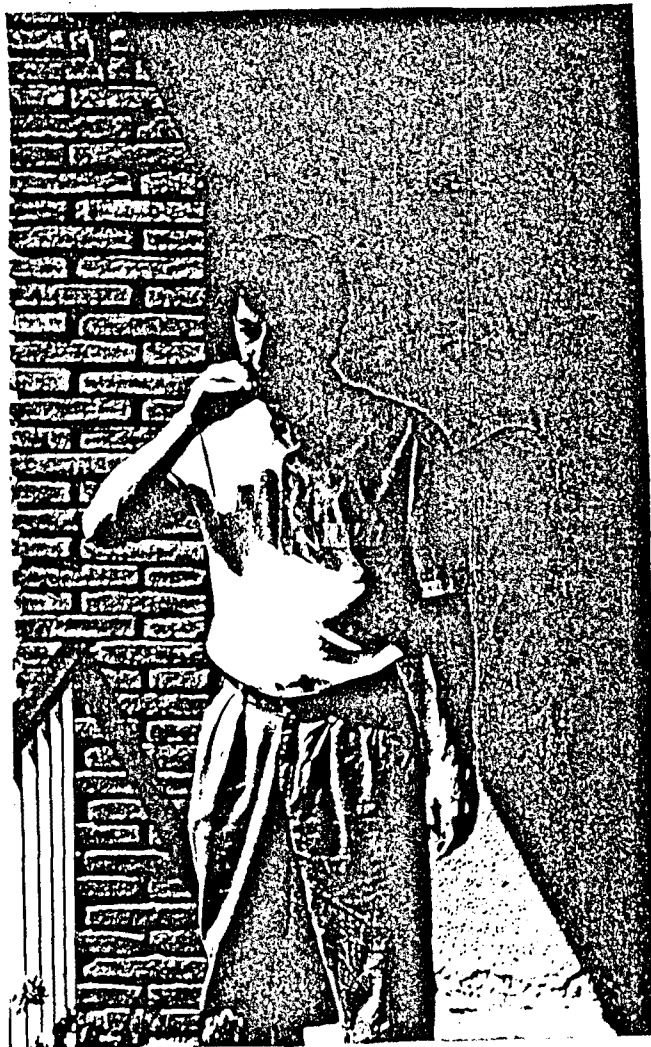
(200)

- 1) FRUSTRACIO
- 2) 62) FRUSTRACIO // <117>
- 3) Codificació (-) Decodificació (3)
- 4) -
- 5) -
- 6) -
- 7) Els nusos dels dits del puny tancat donen copets a les incisives inferiors.
- 8) Frustració.
- 9) "Darse con un canto en los dientes".
- 10) Representatiu / (B) / (I).
- 11) -
- 12) -
- 13)

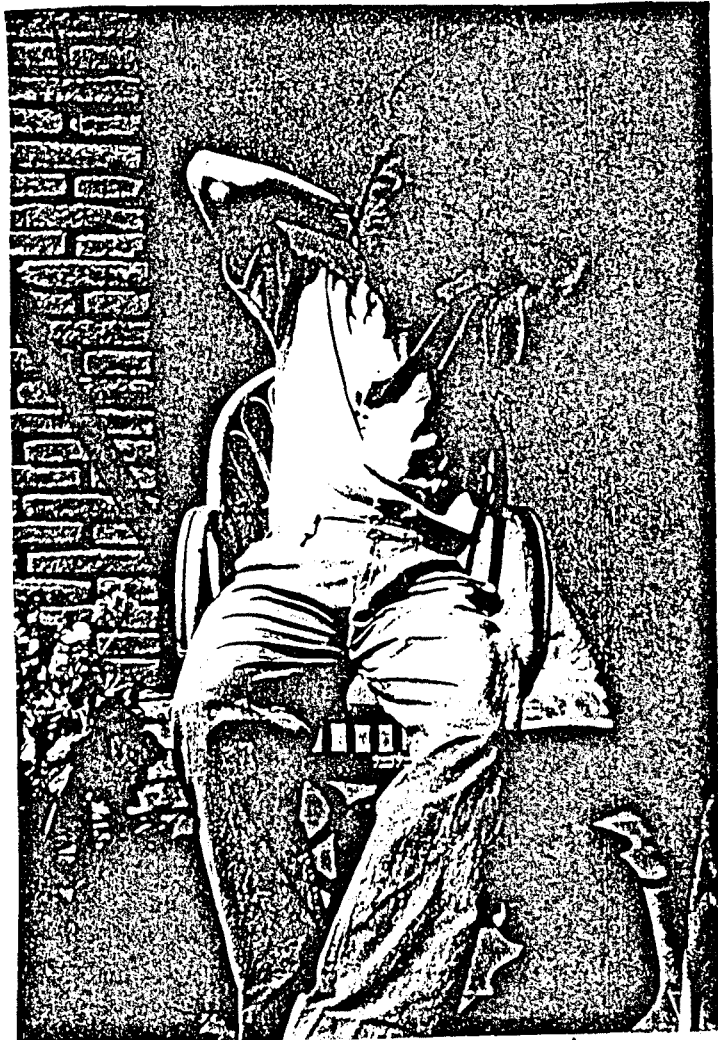
(201)

- 1) FUMAR (PORRO)
- 2) 64.2) FUMAR 2 (DROGA) // <122>
- 3) Codificació (8) Decodificació (1)
- 4) Amb una mà (6) / Amb les dues mans (2).
- 5) 64.2 (8).
- 6) -
- 7) Una mà es col.loca al costat del queix dels llavis simulant l'acció d'aguantar un porro.
- 8) Fumar (un porro), fumador (de porros).
- 9) "Fumar un porro".
- 10) Representatiu / (C) / (IV).
- 11) 60.
- 12) Interpretat en el sentit simplement de 'fumar' (3).
- 13)

(202)

- 1) GANDUL
- 2) 65.3) GANDUL 3 // <123>
- 3) Codificació (2) Decodificació (2)
- 4) -
- 5) 65.1 (2).
- 6) -
- 7) Amb els braços arquejats, les mans s'entrellacen darrere el clatell.
- 8) Gandul.
- 9) "Gandul", "Vago".
- 10) Representatiu / (C) / (IV).
- 11) -
- 12) Interpretat en el sentit simplement de 'descansar' (8).
- 13)

(203)

- 1) GRAS (OBESSITAT)
- 2) 67.1) GRAS 1 (OBESSITAT) // <125>
- 3) Codificació (2) Decodificació (2)
- 4) -
- 5) 67.1 (2).
- 6) -
- 7) Les mans amb els palmells endins i els dits arquejats vibren davant la cara.
- 8) Gras, obès.
- 9) "Gordo".
- 10) Representatiu / (C) / (V).
- 11) 62.
- 12) Interpretat en sentits diversos.
- 13)

(204)

- 1) INCREDLITAT (REBUIG)
- 2) 69.2) INCREDLITAT 2 (REBUIG) // <128>
- 3) Codificació (-) Decodificació (1)
- 4) -
- 5) -
- 6) -
- 7) Cop de palmell al clatell.
- 8) Incredulitat, rebuig del que se sent.
- 9) "Tu me la vols fotre!".
- 10) Expressiu / (B) / (I).
- 11) -
- 12) Interpretat en sentits diversos.
- 13)

(205)

- 1) INVITACIO
- 2) 73.1) INVITACIO 1 (GENERAL) // <136>
- 3) Codificació (7) Decodificació (1)
- 4) Index aixecat va i ve (6) / Amb el dit mig (1) / Fent un cercle en l'aire (1)
- 5) 73.1 (7).
- 6) -
- 7) L'index estirat oscil.la endavant i enrere amb la resta dels dits tancats en el puny.
- 8) Invitació (a fer una cosa entre dues persones).
- 9) "Tu i jo".
- 10) Exhortatiu, compromissiu / (A) / (IV).
- 11) 68.
- 12) Interpretat com 111, en el sentit de 'apropar-se' (8).
- 13)

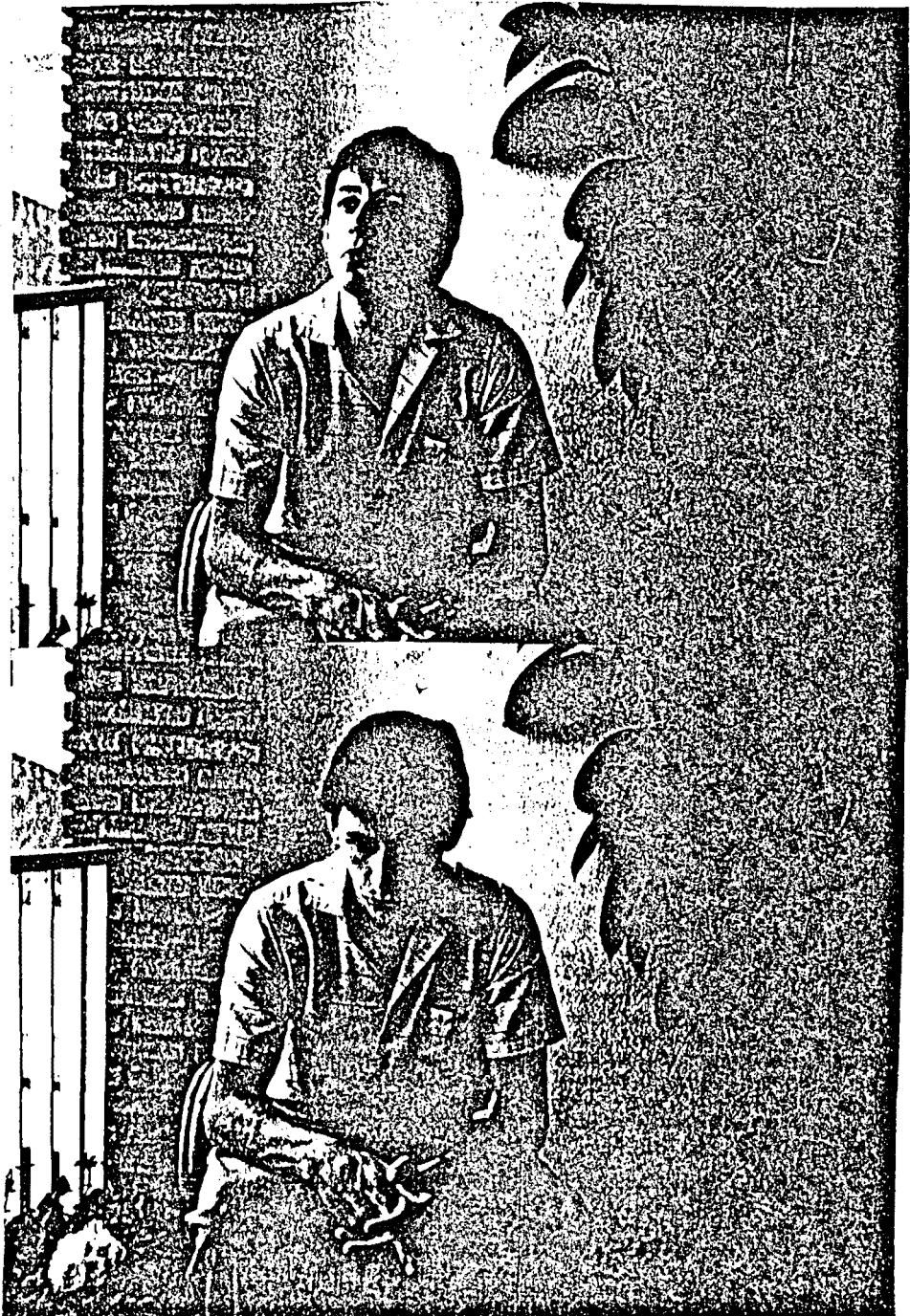
(206)

- 1) JURAMENT
- 2) 74.4) JURAMENT 4 // <140>
- 3) Codificació (3) Decodificació (1)
- 4) -
- 5) 74.1 (2), 107 (1).
- 6) -
- 7) La mà oberta amb el palmell enfora i vertical se situa davant i a un costat del cos, a l'alçada del pit.
- 8) Jurament.
- 9) "Ho juro!".
- 10) Compromissiu / (E) / (I).
- 11) 97, 142, 143, 144.
- 12) Interpretat com 8, en el sentit de 'alto!' (5), o com a salutació (4).
- 13)

(207)

- 1) LLOANÇA (APRECIACIO)
- 2) 77.3) LLOANÇA 3 // <147>
- 3) Codificació (7) Decodificació (1)
- 4) -
- 5) 9.4 (1), 9.5 (1), 77.1 (5).
- 6) 9.4 (2), 9.5 (1), 77.2 (2).
- 7) El cap es mou endavant i enrere alhora que els llavis s'arrodoneixen.
- 8) Lloança, apreciació.
- 9) "Molt bé!".
- 10) Expressiu / (C) / (IV).
- 11) 20, 21, 71, 145.
- 12) Interpretat com 4, en el sentit de 'afirmació' (7).
- 13)

(208)

- 1) MENJAR (AFAMAT)
- 2) 81.3) MENJAR 3 (AFAMAT) // <154>
- 3) Codificació (-) Decodificació (-)
- 4) -
- 5) -
- 6) -
- 7) La mà de costat amb les puntes dels dits mirant la cara ventila la boca amb moviments curts i ràpids.
- 8) Falta de menjar, gana.
- 9) -
- 10) Representatiu / (B) / (I).
- 11) 74.
- 12) Interpretat en el sentit de 'cremor a la boca' (6).
- 13)

(209)

- 1) MOLT (PILOT)
- 2) 82.2) MOLT 2 (PILOT) // <157>
- 3) Codificació (1) Decodificació (-)
- 4) -
- 5) 82.1 (1).
- 6) -
- 7) Les mans es col.loquen davant el pit amb els palmells separats, mirant-se i paral.lels, un sobre l'altre.
- 8) Molt, gran quantitat d'alguna cosa.
- 9) -
- 10) Representatiu / (D) / (I).
- 11) 75.
- 12) Interpretat com a simple il.lustrador d'una mesura concreta (10).
- 13)

